

ЛІШНЯ — село Дрогобицького району **Львівської області**. Лішнян. сільс. раді підпорядк. с. Монастир-Лішнянський, яке прилягає у пн.-зх. частині до Л. Село знаходиться в межах Прибескид. підзони Передкарпат. височини, на р. Бар (притока Тисмениці, бас. Дністра), за 85 км від обл. центру, за 6 км від райцентру та за 7 км від залізнич. ст. Дрогобич. Пл. Л. 2,9 км². За переписом насел. 2001, у Л. проживали 2367, у Монастирі-Лішнянському — 321 особа; станом на 2016 — відповідно 2563 і 287 осіб; переважно українці. Засн. 1514. За легендою, Л. виникла на місці зруйнованого татарами м-ка Бар, від якого залишилися декілька хат. Спочатку поселення називали Лишне, Лишня, пізніше — Л. Відомо, що від кін. 14 ст. Дрогобичем управляв магістрат, якому підпорядковувалися обведена валами центр. частина міста та передмістя Завіжне, Задвірне, Лішнянське. Впродовж 16–18 ст. лішнянці перебували під владою Польщі, а село адміністративно належало до Перемишл. землі. У 1740–60-х рр. Л. володіли пани Туркули. У 17 ст. на околиці відкрито монастир чину св. Василя Великого, а навколо нього згодом з'явилося нинішнє с. Монастир-Лішнянський. У привілеї, виданому 1666 польс. королем Яном Казимиром ігумену Сильвестру Тваровському, прихильнику Берестей. унії, міститься перша згадка про лішнян. василіян. 1698 монахи звели дерев'яну церкву св. пророка Іллі з дзвіницею, яка нині є пам'яткою архітектури нац. значення. 1775 вона перестала бути монастирською (нині діє громада УГКЦ). 1802, згідно з написом на внутр. пн. частині, докорінно перебудована. Будівля церкви св. пророка Іллі є тризруб. безверхою, латин. типу, її дах завершують 2 маківки. Зх. частина храму стоїть не на фундаменті, а підтримується різьбленими колонами. Бруси оздоблені орнаментом у стилі 17 ст. Іконостас створ. у 17–18 ст., прикрашений фігурами 12-ти апостолів. Реставрац. роботи у церкві св. пророка Іллі проводили 1832, 1969 і 1992. Після 1-го поділу Польщі 1772 Л. — у складі Австрії (1867–1918 — Австро-Угор. імперії). 1819–21 в Л. збудовано муровану церкву св. архістратига Михаїла,

яку нині також використовує громада УГКЦ. 1880 у селі проживали 1276 осіб. Від 1880-х рр. функціонувала однокласна школа. 1918 Л. увійшла до складу ЗУНР, 1919 — Польщі, 1939 — УРСР. 1934–39 існувала Лішнянська громада Дрогоб. пов. Львів. воєводства. У вересні 1939 польс. військовики розстріляли 6 чоловіків і 1 жінку. Від липня 1941 до серпня 1944 — під нім.-фашист. окупацією. До серед. 1950-х рр. багато лішнянців брали участь у зброй. боротьбі у складі ОУН-УПА. 1939–59 Л. входила до Дрогоб. обл., 1959 приєднана до Львів. обл. Нині у Л. — відділ землеробства, багаторіч. трав і тваринництва (у рад. період і 1990–2000-х рр. — Передкарпат. філія) Інституту с. господарства Карпат. регіону НААНУ; заг.-осв. школа; Музей історії учительства й освіти Дрогобиччини (засн. 2003 Л. Ліщинським; зберігаються архівні документи, класні журнали та підручники від 1918, старі газети, фотоматеріали, де представлені вчител. династії регіону), філія Доброгостів. муз. школи, Будинок учнів. творчості, Нар. дім; лікар. амбулаторія. Для туристів у Л. працює ресторан «Інклюз», у Монастирі-Лішнянському — агрооселя «Сосновий бір». У Л. починається 7-кілометр. художньо-мемор. комплекс «Дорога Івана Франка». Встановлено пам'ятники І. Франку (пам'ятка монум. мистецтва; скульптор Й. Садовський, арх. І. Француз). Серед видат. уродженців — фтизіатр В. Фрайт, диригент, музикознавець, композитор Р. Сов'як (2012 у селі пройшов 1-й крайовий хор. фестиваль його імені), громад. діяч, меценат Р. Карбівник. З Л. пов'язані життя та діяльність зоотехніків, агрономів, селекціонерів Р. Кавки, Г. Коника, О. Мацьківа, З. Сича.

Рекомендована література

1. Тимошенко Л. Село Лішня (з монастирем Лішнянським): Істор. довідка // Бойківщина: наук. зб. Дрогобич, 2007. Т. 3.

Л. В. Сливка

Бібліографічний опис:

Лішня / Л. В. Сливка // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55913>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).